

Leszkay András bácsi Moha-meséje

A három próba

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy hatalmas király: Fekete Nap. Ő ugyan azt rendelte el, hogy Ragyogó Napnak nevezék, minthogy azonban rosszul, károsan uralkodott, Fekete Napnak nevezte az egész világ.

Történt egyszer, hogy meglátta Fekete Nap Hajnalcsillagnak, a világszép királykisasszonynak az arcképét. Megbabonázva bámulta, aztán felkiáltott: „Ő lesz a feleségem, senki más! Tüstént induljanak követek Hajnalcsillag szüleinek országába, kérjék számomra feleségül és hozzák el birodalmamba!” Hajnalcsillag azonban azt üzent a követekkel, hogy csak ahhoz megy feleségül, aki három próba közül legalább egyben helytáll.

Útnak indult hát maga Fekete Nap nagy pompával, fényes kísérettel – még az udvari bolondját is vitte –, s megérkezett Hajnalcsillag atyjának várába. Hej, most tetszett csak meg neki igazán a királykisasszony! Mert százsorta szebb volt, mint aminek a festmény mutatta. El is ügyetlenedett Fekete Nap ekkora szépség láttára, s többször is előfordult, hogy csacsiságot válaszolt Hajnalcsillag szavára. A királykisasszony rózsaszínű mókusa ki is mondotta véleményét a maga éles, sipító hangján:

*„Mak-mak, szegény, félszeg kérő
nem figyel a szóra.
Nem hiszem, hogy sikerüljön
egyetlenegy próba.”*

Egyéb szó a próbákról hét egész napon át nem is esett. Vendégül látták nagy fénnel Fekete Napot, mulatságokat, játékokat rendeztek a tiszteletére. A nyolcadik nap reggelén azonban együtt találta a trónteremben az egész udvart. Hajnalcsil-

lag pedig így szólt hozzá: „Elérkezett az első próba ideje. El kell hoznod nekem a Dobogó Szívet. Városunktól északra találsz egy völgyet, a völgyben egy várat. Abban a várban van a Dobogó Szív.”

Fekete Nap úgy gondolta: erős várban, ékes kristályszelencében őrzik a Dobogó Szívet, s majd meg kell küzdenie őrzőjével, egy hétfejű sárkánnyal. Elcsodálkozott hát, amikor düledező várat talált, s még a kaput sem őrizte senki. Bejárta a vár minden zeg-zugát, de nem kristályszelencét, még egy ócska vasládát sem talált. Őrzőknek, szörnyeknek nyomuk se volt. Mindössze egy borzas, vén kувik gubbasztott egy toronyablakban. „Adta csúf halálmadara!” – mormogta Fekete Nap. Kapta a nyilát, lelőtte, azzal már ment is lefelé. Gondolta, eltévesztette a várat, nem ebben van a Dobogó Szív. De amint kilépett a kapun, nagyot nézett. Ott várta őt az egész királyi udvar lóháton. Legelől Hajnalcsillag, s ölében a rózsaszínű mókus. S a mókus már sipította is:

*„Mak-mak, mak-mak,
nem sikerült a legelső próba!
Már csak kétszer fordíthatod
a sorsodat jóra!”*

Fekete Nap méltatlankodott: „De hiszen nincs ebben a várban semmiféle ‘Dobogó Szív!’” Hajnalcsillag csendesen felelte: „Most már nincs, mert átnyilatad.” Ekkor vette észre Fekete Nap, hogy ott fekszik a kapu előtt a bagoly, oda esett le a toronyból. Hajnalcsillag leszállt a lováról, varázsigét mondott rá, s lássatok csudát: a kuvik csapkodni kezdett a szárnyával, s vígan totyogott. Fekete Nap még mindig zsörtölődött: „De ha elvittem volna neked ennek a halálmadárnak a szívét, akkor már nem dobogott volna!” Hajnalcsillag szánakozva mosolygott Fekete Napon: „A bagollyal együtt kellett volna elhoznod. Ha szóltál volna hozzá barátságosan, megmondta volna, hogy ő nem halálmadár, s hogy az ő szíve az egyetlen dobogó szív a várban: Elröpült volna veled hozzám.” Fekete Nap mentegetődzve hebegte: „De hát én..., én úgy tudtam, hogy ha kuvikra talál az ember, azt tüstént le kell nyilazni... Ez a szokásos cselekedet...” A bagoly Fekete Nap elé totyogott, és tréfás duzzogással vartyogta: „Szokásos, szokásos, az igaz... De gondolkodhat néha felséged a maga fejével is...”

Folytatták a mulatságokat, és hét napon át megint senki se beszélt a próbákról. A nyolcadik nap reggelén azonban megint együtt volt az egész udvar a trónteremben, és Hajnalcsillag így szólt: „Ma el kell hoznod nekem az Igazmondó Malmocskát. Ez a malmocska a levegőégen

lebeg, a Kaszák Tengere fölött.” Átnyújtott Fekete Napnak egy hófehér selyemkalpagot: „Ezt viseld az úton.” Aztán kibontotta földig érő szőke haját, kitépett belőle egy szálat, egyik végét rákötötte Fekete Nap övére, és ezt mondta: „Másik végét Nagyúr lábára kötjük. Ő visz el téged a Kaszák Tengere fölé.” Ekkor vette észre Fekete Nap, hogy egy óriási saskeselyű ül az ablakban. De arra sem volt ideje, hogy felgondolja a veszélyt, Nagyúr már a város fölött szárnyalt, őt meg maga után röpítette azon az egyetlen szál hajszálon. Hej, borzadozott Fekete Nap, rettegve nézte a szörnyű mélységben a sziklahegységet, s már csak abban reménykedett, hogy valami tó vagy tenger lesz alatta, amikor majd elszakad a hajszál. No, ha tengert kívánt, azt hamarosan megkapta. Egyszerre csak iszonyatos erejű döngés-zörgés hallatszott. Fekete Nap letekintett, s ott hullámozott alatta a Kaszák Tengere. Mint a víztengerekben a vízcseppek, ugyanúgy tolultak, torlódtak hullámokká a villogó, éles kaszapengék, ugyanúgy gördültek a kaszatömegek hullámai. Fehér tarajukról csillogó vízcseppek helyett villogó pengék freccsenetek a levegőbe. Jaj, ha most elszakadna a hajszál!... S ekkor közvetlenül maga mellett, mint ha fülébe suttozna, meghallotta Fekete Nap Hajnalcsillag hangját. Ezt kérdezte a hang: „Félsz, Fekete Nap? Visszaforduljon Nagyúr?” „Nem félek!” – kiáltotta Fekete Nap. „Tovább!”

Ekkor vihar tört ki. A hullámok hirtelen tízszeres magasságúra nőttek, valóságos hegységek gördültek, s a gördülő kaszahegységek tarajáról már egészen Fekete Napig röppentek fel az éles pengék. Jaj, ha elvágnák a hajszálat!... Újból kérdezte Hajnalcsillag hangja: „Visszaforduljon Nagyúr? Félsz?” „Nem félek! Tovább!” De mihelyt ezt ki mondta, Nagyúr megfordult, és visszafelé szárnyalt. Amikor ismét ott állt Fekete Nap a trónte-

remben, Hajnalcsillag megkérdezte tőle: „Igazán nem féltél?” „Igazán nem félttem!” Hajnalcsillag ekkor visszakerít tőle a selyemkalpagot. De hajh, nem volt az már hófehér. Megfestette bélést a félelem véres verejtéke. Hajnalcsillag szomorúan mondotta: „Elhoztál ugyan egy mal-mocskát, amely a Kaszák Tengere fölött lebegett, de ez a mal-mocská, vagyis a szájad nem igazmondó.” Ekkor már sipította is a rózsaszínű mókus:

*„Mak-mak, mak-mak,
nem sikerült a második próba!
Már csak egyszer fordíthatod
a sorsodat jóra!”*

Fekete Nap mentetegetődzve hebegte: „De hiszen..., ööö..., minden vitéz el szokta tagadni, ha fél... Hiszen ez... szokásos...” Hajnalcsillag elmosolyodott: „Szokásos, szokásos, az igaz... De a vitéz attól vitéz, hogy félelme ellenére is végbeviszi a hőstettet. Akárcsak te a röpülést. De máskor ahhoz is legyen bátorságod, hogy igazat mondj.”

Ismét mulatságokkal teltek a napok. Fekete Nap azonban egyre komorabb lett. Tartott tőle, hogy nem fog sikerülni a harmadik próba se. Pedig már nemcsak a szépség tetszett neki Hajnalcsillag arcán, hanem szerette okosságáért, jóságáért is.

A hetedik nap délutánján egyedül találta a várkertben Hajnalcsillag egyik udvarhölgyét, s a leányka azt mondotta neki burkoltan, hogy a harmadik próbában nem állhat helyt senki em-

berfia, s csakis akkor lehet Hajnalcsillag a felesége, ha még ma éjjel elrabolja. No, éppen jónak mondta ezt, hiszen ilyesmi járt Fekete Nap eszébe is. Megbeszélték hát, hogy az udvarhölgy álmotált ad Hajnalcsillagnak, s Fekete Nap az éj sötétjében ki- oson a várból az alvó királykis-asszonnyal.

Úgy történt minden, amint ki- tervezték. Fekete Nap már nyergébe is emelte Hajnalcsillagot, de hajh, felsípított akkor a város falán a rózsaszínű mókus:

*„Mak-mak, mak-mak,
nem sikerült az utolsó próba!
Ne vágtsd még, Fekete Nap,
maradj még egy szóra!”*

Kitárult a város nagykapuja, és kilépett rajta – Hajnalcsillag. Nyomában az egész udvar. Fekete Nap eltátotta a száját, aztán leszaggatta a fátyolt a nyergében tartott alvóról. Az udvari bolondját raboltatták el vele. Fekete Napnak nagyon megfájdult a szíve: hát mégse lesz a felesége Hajnalcsillag. Lecsüggesztett fővel Hajnalcsillag elé lépdelt, az pedig így szólt hozzá: „Akkor álltál volna helyt a harmadik próbában, ha visszautasítottad volna udvarhölgyem tanácsát.” Fekete Nap szomorúan motyogta: „Én csak azért..., csak azért akartalak elrabolni, mert nagyon szeretlek... A leányrablás különben is szokásos.” Hajnalcsillag elmosolyodott: „Már megint: 'szokásos'... Jól mondta a bagoly, nem gondolkozol a magad fejével. Éppen ezért megyek feleségül hozzád. Nem engedhetem, hogy ilyen ember egymaga tartsa kezében annyi tenger nép sorsát.”

Fekete Nap boldog volt, azt se bánta, hogy a felesége kormányzott helyette, s hogy Hajnalcsillag királynőt Ragyogó Napnak nevezték. A próbáknak azonban elterjedt a hírük, s Fekete Napot az egész világ ezen a csúf néven emlegette: „Szokásos király”. Ez persze bosszantotta. De azzal nem törődött a világ.